

Nr 26.

Ankom till riksdagens kansli den 12 februari 1946 kl. 12 m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställning angående stat för statens allmänna fastighetsfond för budgetåret 1946/47.

(4:e avd.)

I propositionen nr 1 har Kungl. Maj:t beträffande statens allmänna fastighetsfond, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för den 4 januari 1946, föreslagit riksdagen godkänna ett statsrådsprotokollet bilagt förslag till stat för statens allmänna fastighetsfond för budgetåret 1946/47.

Departementschefen har förordat en *utvidgad redovisning* på allmänna fastighetsfonden. Sålunda har vid uppgörande av förslaget till stat för budgetåret 1946/47 räknats med invärdering på slottsbyggnadernas och byggnadsstyrelsens delfonder av vissa i statsrådsprotokollet (s. 4 och 5) närmare angivna fastigheter. Vidare har föreslagits, att den princip som under senare år kommit till användning i fråga om inköp av jordbruksfastigheter för inrättande av anstalter för fångvården, undervisningsväsendet, socialvården samt försöksanstalter på jordbrukets område — vilken princip, fullt genomförd, innebär att fastigheterna redovisas på domänfonden med undantag för anstaltsbyggnaderna, som upptagas till redovisning på allmänna fastighetsfonden — i avbidan på pågående utredning rörande frågan om invärdering på domänfonden av vissa kronans fastigheter skall bringas i tillämpning jämväl när det gäller uppförande av större byggnadskomplex för anstalter i jordbrukets tjänst redan innan den mark, å vilken byggnaderna skola uppföras, upptagits till redovisning å kapitalfond.

Bland fastighetsfondens *utgifter* märkas främst reparations- och underhållskostnader m. m. för de å fonden redovisade byggnader. Dessa kostnader upptagas i statförslaget för nästa budgetår till 6 651 000 kronor, vilket innebär en ökning i förhållande till innevarande budgetår med 1 850 000 kronor, varav huvudparten, respektive 1 100 000 kronor och 400 000 kronor, faller på byggnadsstyrelsens och medicinalstyrelsens delfonder.

Enligt förvaltningsbestämmelserna för fastighetsfonden äger vederbörande förvaltningsmyndighet från posten till reparations- och underhållskostnader m. m. bestrida kostnaderna för erforderliga underhålls- och ersättningsarbe-

ten, vilka icke eller endast i ringa mån öka värdet å den anläggning, som ersättes. Myndigheten har dock att underställa Kungl. Maj:ts prövning frågan om utförande av dylika arbeten, då dessa äro av mer omfattande beskaffenhet eller då styrelsen eljest med hänsyn till förekommande omständigheter finner sådant påkallat.

Departementschefen har nu framhållit, att det syntes ligga i sakens natur att reparationsmedlen under de olika delfonderna i förekommande fall borde få användas även för genomförande av sådana smärre omdispositioner av lokaler, ledningar m. m., som föranledas av ändrad verksamhet inom den institution som utnyttjar lokalerna. Inom ramen för anvisade reparationsmedel borde sålunda den för fastighetsunderhållet ansvariga myndigheten äga besluta om erforderliga åtgärder i den mån icke härigenom värdet av anläggningen i större grad höjdes. Härvid borde det givetvis åligga den förvaltande myndigheten tillse, att de anvisade reparationsmedlen i första hand toges i anspråk för erforderliga arbeten för byggnadernas bevarande.

För avskrivning av de å statens allmänna fastighetsfond bokförda tillgångarna tillämpas vissa allmänna, av riksdagen godkända grunder, vilka i huvudsak innebära, att avskrivningen å fondens byggnadsvärden avpassas så, att avskrivningstiden skall utgöra 60 år i normalfall men 40 år för byggnader, beträffande vilka ett extraordinärt avskrivningsbehov anses föreligga (fängelser, sjukhus och forskningsinstitutioner). Grundavskrivning skall ske i det förra fallet med 25 procent, i det senare med 50 procent; avskrivningen skall i båda fallen fullföljas genom en årlig avsättning till värdeminskningsskonto, beräknad till 1,25 procent. För sistnämnda ändamål räknas nu med ett avsättningsbehov av 3 813 000 kronor.

På utgiftssidan upptagas slutligen även hyresutgifter med 3 271 000 kronor för lokaler m. m., som av fonden förhyras för ämbetsverk, kristidskommissioner m. fl.

Fastighetsfondens *inkomster* utgöras väsentligen av en beräknad hyresersättning för ämbetsverkslokaler, vilken ersättning tillföres fonden från vissa under driftbudgetens olika huvudtitlar uppförda anslag, benämnda »Ersättning till statens allmänna fastighetsfond». De särskilda anslagsbelopp, som för budgetåret 1946/47 sålunda skulle behöva upptagas, uppgå till sammanlagt 22 236 000 kronor.

Posten »Hyror och arrenden för till enskilda upplåtna lokaler och markområden» beräknas för nästa budgetår till 2 576 000 kronor samt posten »Diverse inkomster» till 740 000 kronor.

Statförslaget slutar på ett belopp av 25 552 000 kronor, vilket innebär en ökning av omslutningssumman med 1 346 000 kronor, i första hand betingad av ovannämnda höjning av posterna till reparations- och underhållskostnader. Det överskott, som kan tillföras riksstatens driftbudget, uppgår till 11 817 000 kronor.

Vad departementschefen anfört i fråga om utvidgad redovisning på allmänna fastighetsfonden har icke givit utskottet anledning till erinran.

Till reparations- och underhållskostnader m. m. föreslås skola upptagas ett sammanlagt belopp av 6 651 000 kronor innebärande en ökning i förhållande till innevarande budgetår med 1 850 000 kronor. Ett kvarhållande av reparationsverksamheten på den för innevarande och närmast föregående budgetår tillämpade låga nivån — 60 till 70 procent av 1939/40 års standard — har nämligen ansetts medföra risker för en kapitalförstöring. Utskottet delar denna uppfattning och tillstyrker förty den föreslagna ökningen. Vad departementschefen anfört rörande ianspråktagande av reparations- och underhållsmedel jämväl för utförande av förekommande mindre ändringsarbeten föranleder icke till erinran från utskottets sida.

Vad departementschefen föreslagit i fråga om övriga å staten för allmänna fastighetsfonden upptagna poster har utskottet funnit sig böra tillstyrka.

Det av Kungl. Maj:t framlagda förslaget till stat för allmänna fastighetsfonden för budgetåret 1946/47 slutar på ett belopp av 25 552 000 kronor, vilket i förhållande till innevarande budgetår innebär en ökning av omslutningssumman med 1 346 000 kronor. På grund av minskningen av hyresverksamheten för krisförvaltningen beräknas fondens överskott minska med 334 000 kronor. Balansen i staten har betingat en uppräknig av ersättningsanslagen med 1 132 000 kronor.

Under återopande av vad sålunda anförts får utskottet med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag hemställa,

att riksdagen må godkänna bilagda förslag till stat för statens allmänna fastighetsfond för budgetåret 1946/47 (*bilaga*).

Stockholm den 12 februari 1946.

På statsutskottets vägnar:

ALGOT TÖRNKVIST.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit

från första kammaren: herrar *Oscar Olsson, Lindström, Larsson, Andrén, Bäckström, Karl Andersson, Heiding, Mannerskantz, Gustaf Iwar Anderson, von Heland, Berling* och fröken *Andersson*; samt

från andra kammaren: herrar *Törnkvist, Eriksson* i Stockholm, *Svensson* i Grönvik, *Ward, Persson* i Tidaholm, *Falla, Bergström, Mårtensson, Norup, Åkerström, Boman* i Kieryd och *Birke*.

Bilaga.

**Förslag till stat för statens allmänna fastighetsfond
för budgetåret 1946/47.**

Inkomster.		Kronor
A. Ersättning för till statsmyndigheter upplåtna lokaler:		
1. Slottsbyggnadernas delfond	256 000	
2. Fångvårdsstyrelsens »	566 000	
3. Utrikesdepartementets »	866 000	
4. Medicinalstyrelsens »	3 641 000	
5. Byggnadsstyrelsens »	14 420 000	
6. Generaltullstyrelsens »	102 000	
7. Uppsala universitets »	828 000	
8. Lunds universitets »	370 000	
9. Karolinska sjukhusets »	899 000	
10. Lotsstyrelsens »	288 000	22 236 000
B. Hyror och arrenden för till enskilda upplåtna lokaler och markområden:		
1. Slottsbyggnadernas delfond	176 000	
2. Fångvårdsstyrelsens »	200 000	
3. Utrikesdepartementets »	39 000	
4. Medicinalstyrelsens »	785 000	
5. Byggnadsstyrelsens »	1 000 000	
6. Generaltullstyrelsens »	47 000	
7. Uppsala universitets »	18 000	
8. Lunds universitets »	22 000	
9. Karolinska sjukhusets »	231 000	
10. Lotsstyrelsens »	58 000	2 576 000
C. Diverse inkomster:		
1. Slottsbyggnadernas delfond:		
a. Djurgårdsförvaltningens överskottsmedel	150 000	
b. Bidrag från Haga och Ulriksdals slotts försäljningsmedels fonder	90 000	
c. Övriga diverse inkomster	30 000	270 000
2. Fångvårdsstyrelsens delfond	1 000	
3. Utrikesdepartementets »	1 000	
4. Medicinalstyrelsens »	1 000	
5. Byggnadsstyrelsens »	65 000	
6. Generaltullstyrelsens »	1 000	
7. Uppsala universitets delfond:		
a. Bidrag från universitetets egendoms- och skogsförvaltning	250 000	
b. Bidrag från Uppsala läns landsting....	94 000	
c. Övriga diverse inkomster	1 000	345 000

8. Lunds universitets delfond:			
a. Bidrag från universitetets egendomsför- valtning.....	50 800		
b. Övriga diverse inkomster	200	51 000	
9. Karolinska sjukhusets delfond		1 000	
10. Lotsstyrelsens »		4 000	740 000
		Summa	25 552 00

Utgifter.

A. Reparations- och underhållskostnader m. m.:

1. Slottsbyggnadernas delfond:			
a. Reparations- och underhållskostnader för de kungl. slotten med tillhörande bygg- nader.....	442 000		
b. Reparations- och underhållskostnader för uthyrda lägenheter vid Drottning- holm, Ulriksdal och Haga	62 000		
c. Reparations- och underhållskostnader för vissa historiska byggnader och bygg- nadsminnesmärken m. m.	107 000		
d. Vissa iståndsättningsarbeten.....	90 000	701 000	
2. Fångvårdsstyrelsens delfond		260 000	
3. Utrikesdepartementets delfond:			
a. Reparations- och underhållskostnader i allmänhet m. m.	160 000		
b. Bränsle och lyse för vissa tjänstebostäder, förslagsvis	110 000	270 000	
4. Medicinalstyrelsens delfond		1 450 000	
5. Byggnadsstyrelsens »		2 700 000	
6. Generaltullstyrelsens »		60 000	
7. Uppsala universitets delfond:			
a. Akademiska sjukhuset	192 000		
b. Övriga fastigheter	338 000	530 000	
8. Lunds universitets delfond		185 000	
9. Karolinska sjukhusets delfond:			
a. Karolinska sjukhuset.....	130 000		
b. Serafimerlasarettet	125 000	255 000	
10. Lotsstyrelsens delfond		240 000	6 651

B. Avsättning till värdeminskningsskonto:

2. Fångvårdsstyrelsens delfond, förslagsvis	112 000
3. Utrikesdepartementets » , förslagsvis	81 000
4. Medicinalstyrelsens » , förslagsvis	1 190 000
5. Byggnadsstyrelsens » , förslagsvis	1 323 000
6. Generaltullstyrelsens » , förslagsvis	12 000

		Kronor
7. Uppsala universitets delfond:		
a. Akademiska sjukhuset, <i>förslagsvis</i>	209 000	
b. Övriga fastigheter, <i>förslagsvis</i>	278 000	487 000
8. Lunds universitets delfond, <i>förslagsvis</i>		92 000
9. Karolinska sjukhusets » , <i>förslagsvis</i>		481 000
10. Lotsstyrelsens » , <i>förslagsvis</i>		35 000
		3 813 000
C. Hyres- och arrendeutgifter m. m. för av fonden förhyrda lokaler och arrenderade markområden:		
2. Fångvårdsstyrelsens delfond, <i>förslagsvis</i>	45 000	
3. Utrikesdepartementets » , <i>förslagsvis</i>	310 000	
4. Medicinalstyrelsens » , <i>förslagsvis</i>	22 000	
5. Byggnadsstyrelsens » , <i>förslagsvis</i>	2 726 000	
6. Generaltullstyrelsens » , <i>förslagsvis</i>	43 000	
7. Uppsala universitets » , <i>förslagsvis</i>	9 000	
8. Lunds universitets » , <i>förslagsvis</i>	6 000	
9. Karolinska sjukhusets » , <i>förslagsvis</i>	75 000	
10. Lotsstyrelsens » , <i>förslagsvis</i>	35 000	
		3 271 000
Överskott att tillföras riksstatens driftbudget:		
1. Slottsbyggnadernas delfond	1 000	
2. Fångvårdsstyrelsens »	350 000	
3. Utrikesdepartementets »	245 000	
4. Medicinalstyrelsens »	1 765 000	
5. Byggnadsstyrelsens »	8 736 000	
6. Generaltullstyrelsens »	35 000	
7. Uppsala universitets »	165 000	
8. Lunds universitets »	160 000	
9. Karolinska sjukhusets »	320 000	
10. Lotsstyrelsens »	40 000	
		11 817 000
	Summa	25 552 000